

**KARLSKRONA
KOMMUN**

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Dnr: MSN.2024.2066

2025-06-03

Social konsekvensanalys

Detaljplan för
del av Sparre 3
Trossö, Karlskrona kommun

Vad är en social konsekvensanalys?

Enligt plan- och bygglagen ska planläggning av mark och vatten främja en samhällsutveckling där jämlika och socialt goda levnadsförhållanden tillvaratas. För att uppnå detta brukar man tala om en samexistens mellan de tre hållbarhetsaspekterna social-, ekonomisk- och ekologisk hållbarhet. Hållbarhetsperspektivet fick internationell spridning i samband med Brundtlandsrapporten 1987 och utgör idag en självklar utgångspunkt i ett flertal kommuner.

Hösten 2015 beslutade FN:s 193 medlemsländer om en ny plan för en hållbar utveckling – Agenda 2030. Utvecklingsagendan ersätter tidigare Agenda 21 och är mer ambitiös med fler mål som har starkare socioekonomisk koppling. Syftet med agendan är att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen. Genom 17 globala mål ska alla delar av världen bidra till en mer hållbar utveckling ur det ekonomiska, ekologiska samt sociala perspektivet. Ekonomin är medlet, miljön är våra resurser och människan är målet för den hållbara framtiden.

Karlskrona kommun bedriver sedan flera år tillbaka ett aktivt hållbarhetsarbete. 2017 fattade Karlskronas kommunfullmäktige beslut om att implementera FN:s nya utvecklingsagenda – Agenda 2030. Enheten för hållbar utveckling på Kommunledningsförvaltningen har ansvarat för arbetet med Agenda 2030 och Agenda 2030 ska implementeras i kommunens ordinarie styrprocess.

För att stärka frågor om social hållbarhet i den fysiska planeringen tar Karlskrona kommun fram sociala konsekvensanalyser i samtliga detaljplaner. Analysverktyget används för att identifiera socialt viktiga aspekter då människor i allmänhet lägger stort värde vid sin omgivning samt att omgivningen även påverkar livskvalitet och möjligheter.

Nuläge och behov

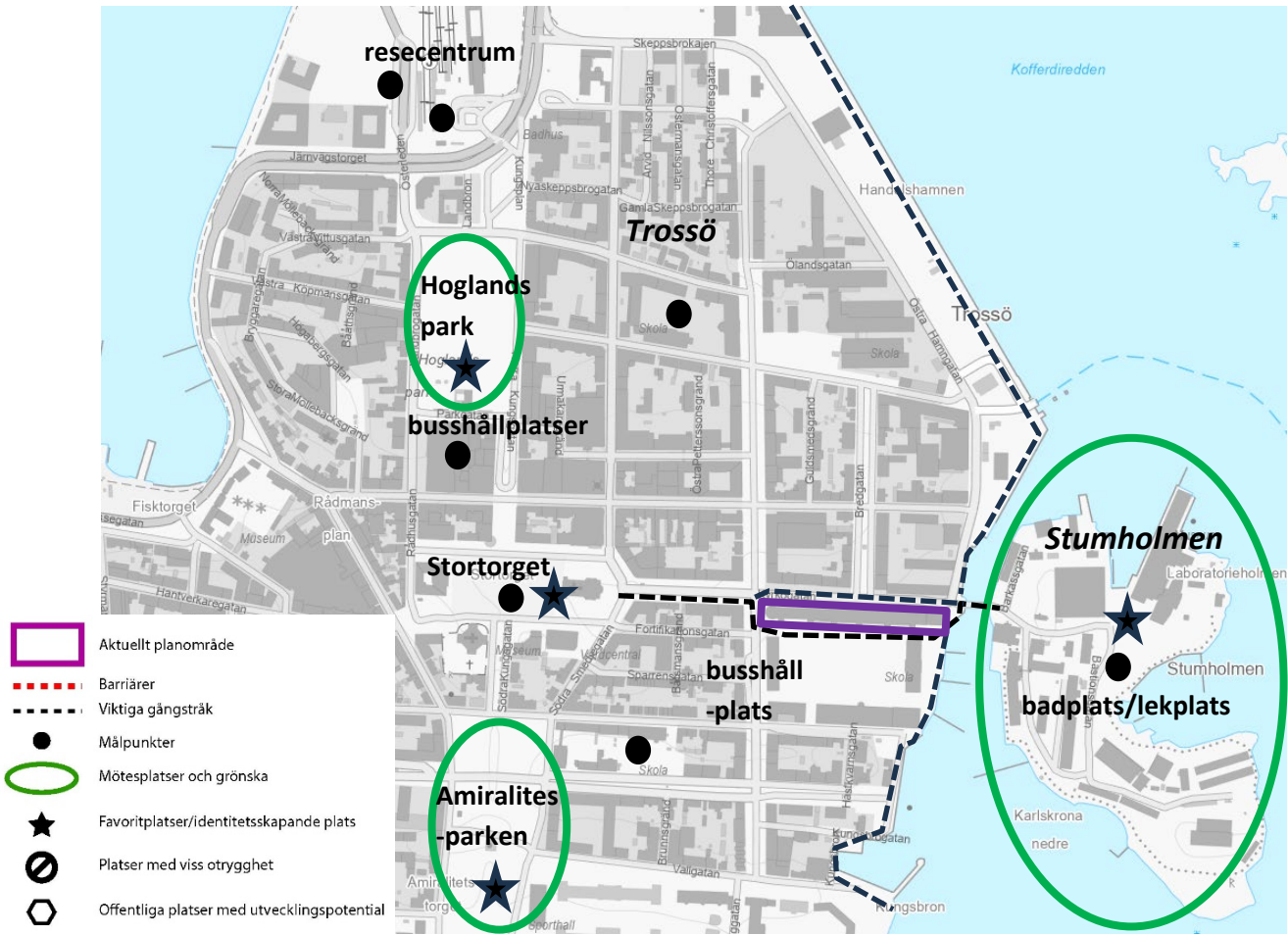
Planområdet utgörs av del av fastigheten Sparre 3 med en monumental kasernbyggnad innehållande kontorslokaler. Området ligger på den södra delen av Trossö, i centrala Karlskrona och avgränsas i norr av Kyrkogatan och i väster av Drottninggatan. I sydöst finns befintlig bebyggelse inom fastigheten Sparre 7 med restaurangskola (Östersjöskolan). I öster möter planområdet gångstråket längs kajen vid Stumholmskanalen. I söder ansluter kaserngården med lindalléer och markparkering samt befintlig gång- och cykelstråk.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en mer flexibel användning av den befintliga kasernbyggnaden inom fastigheten Sparre 3. Utöver användningarna kontor och skola som medges i gällande detaljplan prövas bostadsändamål i form av bostadsrätter och/eller hyresrätter och studentbostäder, centrumverksamheter såsom hotell (long-stay-koncept), vuxenutbildning, café och vårdcentral. I detaljplanen har skoländamålet specificerats till gymnasieskola.

Del av Sparre 3 har närhet till service, offentlig som kommersiell, samt kollektivtrafik, buss och tåg.

Planområdet har närhet till Stumholmen som utgör ett större rekreativt område med badplats. Den östra delen av kasernbyggnaden ligger även nära vattnet vilket skapar rekreativa värden för promenader och rekreation. Större målpunkter i områdets närhet utgörs framför allt av stadsmarinan, skolor och större arbetsplatser.

På Trossö bor 11 744 personer (inklusive Björkholmen, Stumholmen och Pottholmen). Av lägenheterna på Trossö är 69 % hyresrätter. Störst behov finns därför av attraktiva bostadsrätter. På Trossö finns det drygt 300 smålägenheter (mindre än 31 kvm), vilket motsvarar nästan 5% av det totala beståndet. Bedömningen är dock att det fortfarande finns en stor efterfrågan på smålägenheter på Trossö.

Analys

	Planområde	Närområde	Trossö	Kommun	Risker/genomförandehinder
					
Platsen och relation till omlandet	<p>Planområdet är bebyggt med en kasernbyggnad som används för kontor. Kasernen utgör ett byggnadsminne.</p> <p>Genom att möjliggöra för fler användningar kan befintlig byggnad användas på ett mer flexibelt sätt än idag.</p>	<p>Planområdet är beläget intill kaserngården och har goda kollektiva förbindelser. I närområdet finns kontor, bostäder, marinmuseet mm.</p> <p>Att möjliggöra för fler funktioner i befintlig byggnad innebär en ökad funktionsblandning i ett relativt centralt läge. Detta skapar i sin tur möjligheter för närområdets framtida service och bostadsefterfrågan.</p>	<p>Att möjliggöra för flera funktioner i byggnaden är av stor vikt då det finns ett stort behov av fler användningar för byggnaden i detta centrala läge på Trossö. Det finns även ett stort behov av bostäder i centrum. De utökade användningarna innebär ett effektivt markutnyttjande och god resurshushållning samt utnyttjande av befintlig infrastruktur.</p> <p>Byggnadens kulturhistoriska värde på Trossö utgör en viktig del i Karlskronas historia.</p>	<p>Att skapa bättre förutsättningar för fler centrumverksamheter i centrala Karlskrona är positivt för hela kommunens behov av service.</p> <p>Att även planlägga för bostäder skapar en flexibilitet för att kunna möta ett fortsatt behov av attraktiva bostäder i ett centralt läge. Kulturmiljö på Trossö är viktig för hela kommunen.</p>	<p>Fastigheten är redan bebyggd och det finns mycket begränsad möjlighet att göra förändringar av befintlig byggnad eftersom den är skyddad som byggnadsminne. Invändigt kan även finnas begränsningar för förändringar vilket i sin tur minskar möjligheter till ytterligare flexibilitet av detaljplanen.</p>

<p>Trygghet</p>	<p>Planområdet är idag öppet och väl överblickbart. Eftersom planområdet i modern tid har utgjorts av enbart kontorsverksamhet med många människor i rörelse under dagtid bedöms platsen vara trygg.</p> <p>Med möjlighet till fler användningar i form av bostäder och centrum där önskemålen hotell/vandrarhem, café och vårdcentral ingår kommer platsen inrymmas av människor under dygnets alla timmar.</p>	<p>Platsen gränsar i söder till ett välanvänt gång- och cykelstråk mellan Stortorget och Stumholmen. Två övergångsställen finns i korsningen Drottninggatan/Kyrkogatan. Omkringliggande gator är välbelysta men gångbanan längs Kyrkogatan närmast kasernbyggnaden har bristande belysning.</p> <p>Planområdet angränsar Stumholmskanalen med båttrafik och Stumholmen med Marinmuseet och badplats/ rekreatiomsområde. Många av verksamheterna är dock öppna endast under dagtid och tidiga kvällar vilket kan skapa otrygghet under kvällstid. Planen innebär att fler verksamheter kommer kunna befinna sig i området under dagtid. Omvandling till bostäder innebär att människor befolkar området under hela dygnet.</p>	<p>-</p>	<p>Planområdet har närhet till busshållplats utmed Drottninggatan där flera av stadstrafikens busslinjer trafikerar. Busstrafiken tillsammans med omgivande gång- och cykelvägar bedöms ge trygga förbindelser mellan planområdet och andra kommundelar.</p>	<p>Om användningen ändras till bostadsändamål är det viktigt att det finns möjlighet att parkera cykeln inom fastigheten. Detta minimerar stöldrisk men ökar även tryggheten så att boende kan komma direkt in i fastigheten utan att behöva gå från platser som nattetid kan upplevas som otrygga.</p>
<p>Tillgänglighet</p>	<p>Byggnaden har flera hissar, i direkt anslutning till entréer, och bedöms ha god tillgänglighet för</p>	<p>I närområdet finns god tillgänglighet till service, handel, skola, arbetsplatser, kollektivtrafik och rekreation.</p>	<p>Planförslaget möjliggör att fler användningar blir tillgängliga för de boende i staden.</p>	<p>Det går att ta sig till planområdet med olika färdmedel från</p>	<p>Det är viktigt att gårdarna mellan trapphusen hålls tillgängliga och utformas så att de även fortsättningsvis är användarvänliga för personer med nedsatt rörelseförmåga. Det är även</p>

	<p>personer med nedsatt rörelseförmåga. För att angöra med ambulans till planerad vårdcentral behöver dock tillgängligheten ses över.</p>	<p>Området runt omkring planområdet är även relativt plant, med större höjdskillnader västerut mot Kyrkogatan och Stortorget.</p>		<p>andra delar av kommunen.</p>	<p>viktigt att allmänna ytor har god belysning och att kaserngården är enkel att ta sig till.</p>
Barnperspektiv	<p>Ingen plats för lek eller rekreation finns inom området. Inga miljöer avsedda för barn och ungdomar tas i anspråk. Idag rör sig barn mestadels genom området, längs med gång- och cykelstråket mot kaserngården som finns mellan Stortorget och Stumholmen.</p> <p>Planen möjliggör dock användningar som sannolikt skulle innebära att fler barn rör sig inom planområdet.</p>	<p>Drottninggatan och Kyrkogatan som angränsar planområdet har inga separata gång- och cykelvägar.</p> <p>Planområdet angränsar Stumholmen där Marinmuseet ligger som anordnar aktiviteter för barn. På Stumholmen finns även badplats/ rekreatjonsområde som är av stort intresse ur ett barnperspektiv. På Stumholmen finns även en lekplats. Nordost om planområdet finns en skateanläggning i Handelshamnen vilket utgör en målpunkt för barn och ungdomar.</p>	<p>Detaljplanen gynnar barn/unga från andra delar av staden främst då fler funktioner (användningar) kan skapas i bostadens närområde.</p>	<p>Planförslaget innebär att barn/unga inom kommunen kan gynnas då fler funktioner (användningar) kan skapas i ett halvcentralt läge.</p>	
Jämlikhet och jämställdhet	<p>Planen ger möjlighet till fler användningar av kaserbyggnaden i form av bostäder, gymnasieskola och centrum där</p>	<p>Eftersom det finns välbesökta gågator i planområdets närhet, ökar trygghetskänslan för ex. kvinnor.</p>	<p>Eftersom planområdet har ett sådant centralt läge med ett flertal möjliga färdmedel och färdvägar, bedöms det finnas möjlighet för olika</p>	<p>Närheten mellan stadens olika funktioner, såsom bostäder, arbetsplatser, service och kollektivtrafik</p>	

	önskemålen hotell/vandrarhem, café, vuxenutbildning och vårdcentral ingår. Att skapa förutsättningar i staden för fler användningar av området är positivt ur ett jämlikhetsperspektiv.	De nya användningarna som planen möjliggör för har dock inga särskilda konsekvenser på jämlikhet och jämställdhet i närområdet. Finns bra tillgänglighet till kollektivtrafik.	personer att transportera sig på ett tryggt och säkert sätt.	underlättar för att alla ska ha goda förutsättningar för att få ihop ett fungerande vardagsliv. Detta är en viktig aspekt ur jämställdhet- och mångfaldssynpunkt.	
Delaktighet och inflytande	-	Boende och fastighetsägare m.fl. berörda i närområdet kommer att ges möjlighet att lämna synpunkter under planprocessen.	-	Handlingarna kommer vara tillgängliga för kommuninvånarna och möjlighet kommer finnas att lämna synpunkter under planprocessen.	
Hälsa och gröna miljöer	Inom planområdet finns möjlighet till utevistelse på gårdarna mellan trapphusen mot kaserngården i söder. Grönskan är sparsam med enstaka träd och buskar och marken utgörs av grusade ytor.	Hoglands park och Stumholmen utgör de närmaste större grönområdena och bedöms därmed ha god tillgänglighet till gröna miljöer. På Stumholmen finns även en lekplats och badplats. Planområdet ligger nära havet vilket även kan locka till promenader.	Inom Trossö finns god möjlighet till gröna miljöer och god hälsa. Det finns ett flertal parker och träningslokaler inom gångavstånd.	Eftersom det finns god tillgång till lokaltrafik från planområdet, finns även god möjlighet att ta sig till större grönområden och friskvård inom kommunen.	Om fastigheten ändrar användning kommer sannolikt gårdarnas utformning mellan trapphusen bli föremål för diskussion eftersom behovet av mer användarvänliga och attraktiva ytor i anslutning till kasernbyggnaden troligen kommer att efterfrågas. Eventuella åtgärder behöver tillståndsprövas i särskild ordning mot byggnadsminnet.

Beskrivande analys

Platsen och relation till omlandet

Planområdet är bebyggt med en äldre kasernbyggnad som idag används för kontorslokaler. Genom att möjliggöra för en mer flexibel användning av byggnaden med en variation av användningar såsom bostäder, kontor, gymnasieskola och centrumverksamheter (café, hotell och vårdcentral) kommer att bidra till en byggnad som lever dygnet runt, året runt.

Planområdet är beläget intill kaserngården och med närhet till Stumholmen med rekreationsområde och badplats. Området har även goda kollektiva förbindelser. I närområdet finns kontor, bostäder, marinmuseet mm. Att möjliggöra för fler funktioner i befintlig byggnad innebär en ökad funktionsblandning i ett relativt centralt läge. Detta skapar i sin tur möjligheter för närområdets framtida service men även för den ökande efterfrågan på bostäder på Trossö. Den utökade användningen möjliggör effektivt markutnyttjande, resurshushållning och nyttjande av befintlig infrastruktur.

Förbättrade förutsättningar för fler centrumverksamheter i centrala Karlskrona anses positivt och möter kommunens övergripande behov av utbildning och service. Planläggning för bostäder skapar dessutom flexibilitet för att möta det ökande behovet av attraktiva bostäder i ett centralt läge. Sammantaget möjliggör planen en mer varierad och hållbar användning av området med positiva konsekvenser för både lokal samhällsservice och bostadstillgänglighet.

Trygghet

Planområdet, som utgörs av en kontorsbyggnad med en betydande mängd människor i rörelse under dagtid, bedöms vara en trygg plats. Platsen gränsar dessutom i söder till ett välanvänt gång- och cykelstråk mellan Stortorget och Stumholmen. I öster möter även en del av planområdet kajen längs Stumholmskanalen med dess populära gångstråk.

Planområdet angränsar Stumholmskanalen med båttrafik och Stumholmen med Marinmuseet och badplats/ rekreationsområde. Många av verksamheterna är dock öppna endast under dagtid och tidiga kvällar vilket kan skapa otrygghet under kvällstid.

Tillgänglighet

Byggnadens har flertalet hissar, i direkt anslutning till entréer, och bedöms ha god tillgänglighet för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Närområdet kring planområdet har utmärkt tillgänglighet till service, handel, skola, förskola, arbetsplatser, kollektivtrafik och rekreativsmöjligheter. Terrängen är övervägande plan i området, med höjdskillnader mest märkbara västerut mot Kyrkogatan och Stortorget.

Planförslaget möjliggör att fler användningar blir tillgängliga för de boende i staden. Det är även enkelt att nå planområdet från olika delar av kommunen med olika färdmedel.

Barnperspektiv

Platsen används inte av barn i någon större utsträckning i dagsläget men planen möjliggör användningar som sannolikt skulle kunna innebära att fler barn rör sig inom och i anslutning till planområdet. Idag rör sig barn mestadels genom området, längs med gångstråket mot kaserngården som finns mellan Stortorget och Stumholmen.

Planområdet angränsar till Stumholmen där Marinmuseet ligger som anordnar aktiviteter för barn. På Stumholmen finns även badplats/rekreativsområde som är av stort intresse ur ett barnperspektiv. På Stumholmen finns även en lekplats. Nordost om planområdet finns en skateanläggning i Handelshamnen vilket utgör en målpunkt för barn och ungdomar.

Detaljplanen gynnar barn och ungdomar från andra delar av staden, särskilt genom att skapa fler funktioner och användningsområden av byggnaden. Sammantaget har planområdet goda förutsättningar för att vara en tillgänglig plats för barn och unga.

Jämlikhet och jämställdhet

Planen ger möjlighet till fler användningar av kasernbyggnaden. Att skapa förutsättningar i staden för fler användningar av området är positivt ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Planområdets centrala läge och tillgången till olika transportalternativ kan gynna en mångfald av människor genom att erbjuda säkra och tillgängliga färdvägar för alla. Genom att skapa en miljö där olika funktioner i staden är lättillgängliga för alla invånare kan planen främja jämlikhet och mångfald genom att underlätta för ett integrerat och inkluderande samhälle där alla ges möjlighet att delta på lika villkor. Närheten mellan stadens olika funktioner, såsom bostäder, arbetsplatser, service och kollektivtrafik underlättar för att alla ska ha goda förutsättningar för att få ihop ett fungerande vardagsliv. Detta är en viktig aspekt ur jämställdhets- och mångfaldssynpunkt.

Delaktighet och inflytande

Under planprocessen kommer boende, fastighetsägare och andra berörda i närområdet ges möjlighet att delta genom att lämna sina synpunkter och åsikter. Detta öppnar upp för en inkluderande dialog där de som direkt påverkas av planen kan bidra med sin kunskap och erfarenhet för att säkerställa att deras intressen tas i beaktande.

Genom att tillhandahålla handlingar som är tillgängliga för alla kommuninvånare och erbjuda möjligheten att lämna synpunkter, främjar planen öppenhet och delaktighet i beslutsprocessen. Detta skapar förutsättningar för en transparent och demokratisk process där invånarna ges möjlighet att påverka utvecklingen av sitt eget närområde.

Hälsa och gröna miljöer

Inom Trossö finns närhet till havet och god möjlighet till gröna miljöer som främjar god hälsa. Det finns ett flertal parker och träningslokaler inom gångavstånd. Planområdet ligger alldeles i närheten av Stumholmens grönområde och badplats för rekreation. På Stumholmen finns promenadstråk vilket är attraktivt både för boende och besökare. En lekplats finns även i området. Sammantaget bidrar detta till en förbättrad livskvalitet genom tillgång till natur och rekreation, vilket kan främja både fysisk och mental hälsa för dem som bor eller vistas i området.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Christina Johansson
Planarkitekt

Begreppsförklaringar

I den sociala konsekvensanalysen nämns ett antal begrepp så som platsen och platsen och relation till omlandet, trygghet, tillgänglighet, barnperspektiv, jämställdhet och jämlikhet, delaktighet och inflytande mm. Nedan följer en kort förklaring om begreppen och vad de innebär i Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys.

Platsen och relation till omlandet

Samhällets utformning ska så långt som möjligt ge förutsättningar för att uppnå likvärdiga förutsättningar för vardagslivet i kommunens olika delar. Den fysiska strukturen av staden skapar ramarna kring vad som är möjligt att genomföra i vardagslivet, vad som är tidsmässigt möjligt och som påverkar hur folk betar sig och var de rör sig.

Den blandade sammanhållna staden med många målpunkter på nära håll (affär, service, bostäder, arbetsplatser och rekreation) gör att människor rör sig utomhus under stora delar av dygnet vilket bidrar till aktiv transport (gång och cykel), hälsa och trygghet. Bostadsblandning kan ge en variation av olika människor med olika förutsättningar, vilket ökar möjligheten till förståelse för andra.

I den sociala konsekvensanalysen undersöks hur platsen används idag, hur rörelsemönster och mötesplatser ser ut. Finns några identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc) i området eller om det kan tillföras. Bidrar förslaget till grönska, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området och bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?

Trygghet

Upplevelsen av otrygghet varierar mellan personer och mellan grupper av personer. Kön är den mest avgörande faktorn när det gäller upplevelsen av otrygghet (kvinnor är mer otrygga än män) men även andra faktorer kan påverka såsom ålder, funktionsnedsättningar, socioekonomiska förutsättningar eller var man bor.

En del i arbetet med trygghet kan handla om att skapa en levande stadsdel där platser är befolkade många timmar om dygnet. Andra aspekter kan vara bra belysning och fritidsaktiviteter på kvällarna för unga. Säkra och barnvänliga gator och trafiklösningar är också viktigt. För att människor ska känna sig trygga behövs bland annat kontroll och överblick där man rör sig. I offentliga miljöer kan detta skapas genom att vägar är överblickbara och att det finns alternativa nattbelysta vägar och gångstråk som kan användas.

Det finns några gemensamma kännetecken för platser som upplevs som trygga. De är platser som:

- går att överblicka
- ger kontakt med omgivningen
- är befolkade
- går att orientera sig i
- blandar vägar och bebyggelse
- är välskötta.

Tillgänglighet

Begreppet tillgänglighet används exempelvis för att beskriva hur väl en verksamhet, plats eller lokal fungerar för personer med funktionsnedsättning. Det gäller lokalers fysiska konstruktion och tillgången till information både för externa användare och för anställda.

God tillgänglighet i stadsmiljön innebär möjligheter för olika grupper av människor att röra sig inom ett område och mellan målpunkter. I en god stadsmiljö bör det vara enkelt för alla människor att nå funktioner som exempelvis grönområden, kollektivtrafik och olika typer av service. Förutom den fysiska möjligheten att besöka en plats, krävs en social tillgänglighet där man har tillträde till platser oavsett ekonomi eller social status. Ett offentligt rum ska vara tillgängligt för alla.

Bristande tillgänglighet kan vara diskriminerande. Den som är ansvarig för en verksamhet är skyldig att genomföra skäligen åtgärder för att verksamheten ska vara tillgänglig för en person med funktionsnedsättning.

Barnperspektiv

Barn är alla människor under 18 år. Barn och ungdomar är brukare av det fysiska rummet liksom andra samhällsmedlemmar och har särskilda behov som bör beaktas i den fysiska planeringen.

En skillnad mellan barn och vuxna är att barn inte har rösträtt. Barn har inte någon som direkt representerar dem i politiken. De har liten makt att påverka hur vi vuxna bygger och utvecklar det samhälle som de är en del av. Därför är det viktigt att vuxna är noggranna med att ge unga utrymme för att involveras och lyfter barnens eget perspektiv i processen.

Barnperspektivet handlar om att såväl planerare som beslutsfattare vågar och vill ge barn och ungdomar en möjlighet att påverka den kommunala planeringen och att man ser barns och ungas kunskaper och erfarenheter som en resurs vars synpunkter kan leda till bättre beslut. Detta är viktigt inte minst ur en demokratisk synvinkel. Barnperspektivet handlar även om att se barn. Det vill säga att vuxna har ett ansvar att säkerställa barns och ungas bästa i alla åtgärder som rör dem.

Jämlikhet och jämställdhet

Jämlikhet syftar till alla individers lika värde. Alla människor ska exempelvis ha lika rättigheter och skyldigheter inför lagen. Det går dock även att prata om ekonomisk eller social jämlikhet. Inom stadsplanering går det att påverka exempelvis den sociala jämlikheten genom att skapa likvärdiga möjligheter att röra sig i stadsrummet (ex. färdas mellan olika platser eller kunna ta del av kommunens resurser), öka tillgången till bostäder samt blandningen av bostäder inom olika bostadsområden, ökad funktionsblandning samt att utveckla delaktigheten för medborgarna i stadsutvecklingen.

Begreppet jämlikhet gör ingen skillnad på vilka individer som åsyftas (alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder). Jämställdhet däremot syftar på att det ska finnas samma möjligheter om du är kvinna som om du är man. Jämställdhet och jämlikhet är två begrepp som ofta går in i varandra, inte minst för att ett ojämnt samhälle också i vissa aspekter tenderar att vara ojämnt.

I Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys ska både jämlikhet och jämställdhet studeras. Detta för att det är viktigt att alla grupper i samhället inkluderas i analysen. Här kan det vara bra att tänka på om förslaget på något sätt i större mån påverkar: kvinnor, män, icke-binära, barn och unga, äldre, människor med funktionsvariationer, människor med ursprung från andra länder, människor i social utsatthet, etc.

Delaktighet och inflytande

Delaktighet, gemenskap, solidaritet och tillit till både samhället och andra människor är viktigt för individens välmående. Miljöer och offentliga platser som syftar till minskad isolering, ensamhet och otrygghet för alla är viktiga, liksom delaktighet i beslutsfattande. Platser ska både i planeringen och i den slutgiltiga utformningen möjliggöra möten och samvaro. Det gäller från bostadsnivå till torgnivå. Samspel i staden handlar om att ha möjlighet att tryggt kunna både påverka sin omgivning och ta del av samhällslivet. Det kan handla om att kunna sätta sin prägel på omgivningen, kunna odla i närområdet, ha plats för spontana aktiviteter samt även att känna att man har möjlighet att påverka större förändringar såsom nya detaljplaner.

Utifrån analys av tidigare satsningar kan det bli aktuellt att särskilt rikta sig mot en viss målgrupp. Detta innebär inte att andra medborgare och aktörer stängs ute, utan endast att erfarenheter som tidigare inte kommit till uttryck kan bli synliga. Ett öppet förhållningssätt innebär att vi måste ta till oss de erfarenheter som kommer fram i dialoger, och förstå de behov som ligger bakom synpunkterna. Ofta måste synpunkterna tolkas i ett vidare perspektiv, och förstås utifrån analyser och bakgrundsdata. Dialog ökar det demokratiska deltagandet och ger i sig ökad tillit och förståelse för samhället.

Hälsa och gröna miljöer

Grönska har positiva hälsoeffekter. Närhet till grönområden och parker ökar den fysiska aktiviteten och tiden spenderad utomhus. Även mindre ytor, som gröna gårdar och gatuträd, har positiva effekter. Den gröna, täta och sammanhållna staden underlättar för aktiv transport till skola, arbete och vardagliga målpunkter. Sammanhängande partier av parker och grönska utan barriärer underlättar för promenader och joggingturer.

Att vi regelbundet rör på oss kan förebygga sjukdomar och även minska psykisk ohälsa. Till fysisk aktivitet hör både motion, lek, aktiv transport, etc. Även måttlig fysisk aktivitet är hälsofrämjande. Ett kvalitativt och varierat utbud av platser för aktivitet ska kunna nås inom fem minuters gång, dvs inom 500 m. Förutsättningar för att i vardagen kunna transportera sig aktivt ska vara möjligt för alla, oavsett var i kommunen du bor.

En god folkhälsa handlar om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god *hälsa på lika villkor för hela befolkningen*. Oberoende av ålder, kön, bostadsort, etnisk tillhörighet, språk, social eller kulturell bakgrund, sexuell läggning eller funktionshinder, ska alla människor få de bästa förutsättningarna för att kunna uppnå bästa möjliga psykiska och fysiska hälsa.

Vissa grundläggande förutsättningar måste finnas för att befolkningen ska ha en god hälsa. Illustrationen nedan beskriver hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga faktorer i samhällsorganisationen och i människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. Individens sociala sammanhang har betydligt större påverkan på livsstil och beteende än vad de olika samhällsarenorna (de flesta av kommunens verksamheter) har. Stadsplanering kan med sina redskap påverka de sociala sammanhangen med hjälp av bland annat lokalisering, varierat utbud av bostäder, service, närhet till grönytor och mötesplatser.

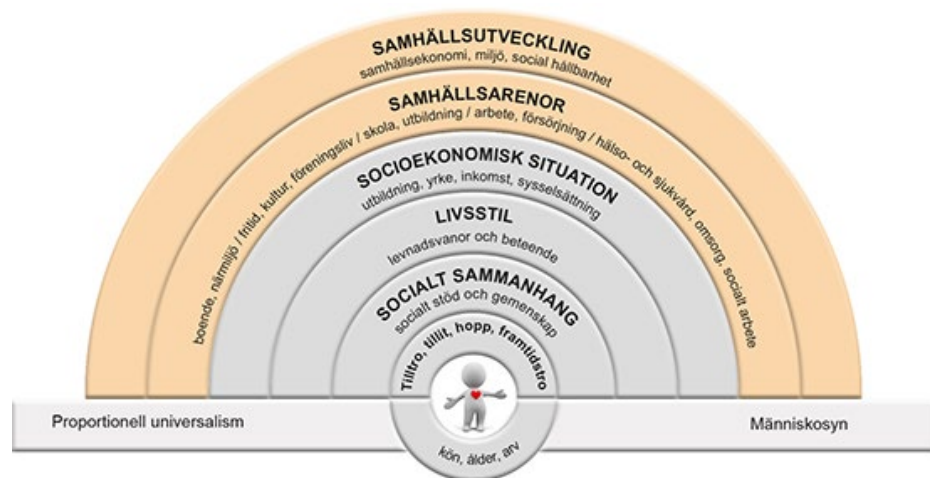

Illustration från Östgotakommisionen.